

WWF

2/2024

Kort och gott på svenska

BLI VILDARE

Naturen utarmas i alarmerande takt och antalet pollinatörer har minskat globalt. Pollinatörer och andra flygande insekter lider av att deras livsmiljöer minskar.

Som tur är kan var och en av oss dra sitt strå till stacken. Man kan till exempel göra mycket i sin egen trädgård utan att göra något. Överdriven prydlighet är ingen dygd för en naturvän när det gäller trädgårdsskötsel, och ett kontrollerat fuskverk lockar massor av liv till platsen. Vad sägs om att låta bli att klippa en del av gräsmattan i år och låta maskrosor och vitklöver frodas? Vilt, inte sant?

Och det bästa är att du inte ens behöver en egen trädgård för att hjälpa naturen. Man kan rädda pollinatörer på husbolagets gemensamma gårdsplan eller på en liten balkong genom att plantera växter och blommor som insekterna älskar.

Majoriteten av jordens odlingsväxter behöver insektspollinering för att säkerställa skörden. Tack vare pollinatörerna har vi bland annat gott om olika bär, frukter och grönsaker.

Vi vill vara en hjälpende hand för pollinatörerna som i sin tur hjälper oss människor. Därför startade vi på våren kampanjen Ala villiksi (Bli vildare) i samarbete med OP Gruppen. Allt du behöver veta om att bli vildare hittar du nu på alavilliksi.fi. På sidorna hittar du massor av praktiska tips och vi uppmuntrar dig att ange antalet kvadratmeter som du låter bli vildare i räknaren Vårt ambitiösa mål är en miljon vildvuxna kvadratmeter första året!

Ju större yta vi ger tillbaka till naturen, desto större påverkan har den på mångfalden.

Så bli vild i sommar!

Jari Luukkonen
generalsekreterare

Trädgårdar och balkonger blir

POLLINATÖRERNAS PARADIS

TEXT MINNA NYRHINEN-BLAZQUEZ • ILLUSTRATIONER KATRI VIRTALAAKSO

Naturen och pollinatörerna behöver mer livsrum, annars är vi i knipa. Som tur är kan man alldeles i närheten hjälpa ängsblommor och fjärilar och humlor som är beroende av dem, i de egna trädgårdarna och på balkongerna.

Växer det klöver, maskros eller brunört på din gräsmatta? Hängde du upp ett fågelholk i trädgården eller låter du en del av dina balkongörter gå i blom? Fint, du har gjort precis rätt för den biologiska mångfalden!

I sommar bjuder WWF in alla trädgårdsentusiaster, gör-det-självare och balkongodlare att erbjuda naturen kvadratmeter i sin egen trädgård, vid sommarstugan eller på balkongen. Du kan delta med små och stora gärningar, allt från att välja pollinatorvänliga växter till att låta hela trädgården förvildas. Oavsett om du är nybörjare eller proffs kan du delta.

Kampanjen heter "Ala villiksi" (Bli vildare) och idén är enkel: ge naturen yta på olika

sätt och delta genom att dela med dig av kvadratmeter till naturen. På webbplatsen Alavilliksi.fi finns en räknare som uppdateras varje gång det kommer fler kvadratmeter. På webbplatsen hittar du också massor av tips på hur du kan göra trädgården eller balkongen vildare.

"Kort sagt är det enklaste sättet att göra trädgården vildare att låta den vara oskött på ett kontrollerat sätt, eftersom det på så sätt blir plats för naturens mångfald. Du kan till exempel låta gräsmattan stå oklippt och låta blommorna växa. Lövhögar, komposter och döda träd är bra platser för insekter att bygga bo och övervintra", sammanfattar WWF:s skyddsexpert Eeva-Liisa Korpela.

Idén till kampanjen startade i Danmark, där man sedan fyra år tillbaka är ”vild” med WWF. Avsikten var att starta ett litet experiment i 60 olika trädgårdar där deltagarna för dagbok över mångfaldsgärningarna och hur de fungerar. Redan från början hade man velat ha tusentals personer med.

”På fyra år har det lilla experimentet vuxit till en hel nation, och med den kraften har danskarna låtit sina trädgårdar och balkonger bli vildare på nästan 8 miljoner kvadratmeter”, berättar Korpela.

Efter Danmark var det Norges tur att bli vildare, sedan Sverige – och nu deltar också Finland.

”Under den första säsongen är målet att naturen ska få en miljon kvadratmeter mer utrymme. Det är bara positivt om målet visar sig vara för litet och antalet kvadratmeter fördubblas eller till och med tredubblas”, säger Korpela.

Tjänst för pollinatörer

Att låta grönområden bli vildare har redan börjat vinna mark, till exempel i offentliga områden. Många städer har avsiktligt lämnat gräsmattor oklippta och sått nya ängar.

Att återställa ytor till ett mer naturligt tillstånd är en efterlängtat nyhet för insekter som pollinerar växter, eftersom antalet pollinatörer har minskat globalt. De viktigaste livsmiljöerna i Finland är naturliga miljöer såsom ängar, åkrar och beteshagar, som alla är hotade naturtyper.

”Genom att göra trädgården vildare utvidgar vi pollinatörernas livsrum. Det är dessutom värdefullt i sig att vårda ängsväxter som är i nöd, även om det till exempel inte finns några vackra dagfjärilar i trädgården”, påminner Korpela.

Att bevara pollinatörer är nödvändigt för oss människor. Om det inte finns några pollinatorer är konsekvenserna för till exempel livsmedelssäkerheten dramatiska: cirka 75 procent av världens viktigaste livsmedelsgrödor är beroende av pollinatörernas arbete för att skörden ska säkerställas. Världen över har man till och med försökt ersätta pollinatörer med pollinering utförd

av människor om det inte längre finns några naturliga pollinatörer för växten. Att pollinera med mänsklig kraft är arbetsdrygt, eftersom pollineringen måste ske exakt när blomman slår ut.

I Finland svarar naturens pollinatörer för mer än hälften av pollineringen av odlingsgrödor.

”Här är många åkerväxter beroende av insektpollinering, såsom bokhvete, raps och bondeböna. Det finns ännu fler arter bland trädgårdsväxterna som är beroende av insektpollinering. Genom pollinering ökar kvaliteten och storleken på de många bär vi plockar avsevärt”, berättar Korpela.

Att låta trädgården eller balkongen bli lite vildare hjälper naturen mer än bara ur pollinatörernas perspektiv. Även andra insekter, små däggdjur såsom igelkottar, fladdermöss och fåglar tackar för att det finns fler boplatser för dem.

OP Gruppen är med och blir vildare

WWF:s huvudsamarbetspartner i kampanjen är OP Gruppen, som uppmuntrar sina banker, anställda och kunder att göra närmiljön lite vildare. Konkreta gärningar i partnerskapet är bland annat utbildning av personalen i mångfaldsteman och talkoarbete där OP:s anställda avlägsnar skadliga invasiva arter från värdefulla naturobjekt.

Det finns potential för effektfulla åtgärder, eftersom Finlands största aktör inom finansbranschen har cirka 13 000 anställda, över två miljoner ägarkunder och cirka 100 andelsbanker. Kunderna önskar också gärningar för natures bästa. Förra året valde 14 procent av OP:s ägarkunder i undersökningen ”Alla tiders gärningar” att göra det som är bra för den närliggande naturen som det viktigaste lokala hållbarhetsarbetet.

”Tillsammans kommer vi igång med praktiska åtgärder för att förverkliga den vägkarta för biologisk mångfald som vi publicerade förra året. Som en stor aktör har vi en viktig roll i finländarnas vardag och därför är det vår uppgift att sporra företag, sammanslutningar och människor. Vi vill

agera som föregångare inom hållbar ekonomi med tanke på naturen och klimatet, och vi hoppas att så många som möjligt följer med oss på den här resan”, säger **Kaarina Saramäki**, OP Gruppens ESG Lead.

Vilt är vackert

Eftersom det i många trädgårdar säkert redan finns element som ökar den biologiska mångfalden, är det bra att räkna med dem när man anger sina kvadratmetrar i räkningen. Nya kvadratmetrar som planeras kan i sin tur anges beroende på hur mycket man avser göra vildare.

”Till exempel kan bärbuskar, fruktträd och oklippt gräsmatta räknas som kvadratmetrar. Om man däremot bygger ett fågelholk eller en drickplats för pollinatörer kan man räkna kvadratmetrarna så att en gärning motsvarar en kvadratmeter”, säger Korpela.

För att det inte ska kännas ensamt kan deltagarna mötas virtuellt i WWF:s Facebook-grupp där man kan dela med sig av tips och foton från sina egna erfarenheter och fråga andra hur olika mångfaldsgärningar har fungerat. Tillsammans är det också trevligt att se hur årtiderna framskrider och hur väderförhållandena påverkar olika platser.

Korpela hoppas att kampanjen ska ge näring åt tanken om att även vilt kan vara vackert.

”Enbart en millimeterklippt gräsmatta och tujabuskar ger i praktiken ingenting åt pollinatörerna eller den övriga naturen. Men att vara lat, skjuta upp saker och ting och naturlighet ger i sin tur mycket. Jag uppmanar alla trädgårdsvänner att undvika överdriven prydlighet och att ta till sig tanken på ”kontrollerad oskötsamhet.”

Enligt Statistikcentralen finns det cirka 1,3 miljoner småhus och cirka 500 000 stugor i Finland, och det finns balkonger i över en miljon finska lägenheter. Vilken effekt skulle det få om vi gav naturen mer utrymme i alla dessa? ■

Nya

FRAMGÅNGAR

Tack för ditt stöd! Dessa aktuella framgångar skulle inte vara möjliga utan våra stödjare och vårt långsiktiga naturskyddsarbete. Fler framgångshistorier hittar du på wwf.fi/suojelusaavutukset

© SAMIR JUNG THAPA / WWF NEPAL

Vi skyddade över en miljon hektar skog - och det långsiktiga arbetet belönades

Under år 2023 skyddades totalt över en miljon hektar skog i våra partnerländer i Asien, Östafrika och Sydamerika och cirka 1,7 miljoner hektar övergick till hållbart bruk. På många platser har arbetet pågått under lång tid med faddrarnas och utrikesministeriets stöd, till exempel i Nepal, där Terai Arc Landscape-programmet i början av året fick FN:s erkännande för återställande av naturen. Genom att återställa livsmiljöer har man uppnått fantastiska framgångar, inklusive genom att öka antalet tigrar från 121 till 355 individer. Några av årets framgångar är den omfattande planen för bekämpning av skogsbränder i Itenez skyddsområde i Amazonas i Bolivia och planen för hållbar markanvändning på ön Borneo som bidrog till att skydda en miljon hektar värdefulla skogar.

© NATUREPI.COM / DENIS-HUOT / WWF

EU-finansiering för skydd av fjällräv

© CHRISTOPHER COCKERILL / SWEDISH ARCTIC FOX PROJECT

EU beviljade 2,3 miljoner euro för att skydda fjällräven. Interreg-Aurora-finansieringen säkerställer att skyddsarbetet utfört av myndigheter, universitet och organisationer i Finland, Sverige och Norge fortsätter fram till slutet av 2026. Med hjälp av detta stöd börjar vi informera vandrare om hur skräp påverkar den akut hotade fjällräven. Dessutom kan andra aktörer med hjälp av stödet fortsätta att fylla på foderautomater för fjällräv i vildmarken, jaga fjällrävens värsta konkurrent räven i fjällområdet och släppa ut fjällrävar som växt upp i farmer tillbaka till naturen. Utan skyddsåtgärder riskerar fjällräven att försvinna från Fennoskandia.

Helsingfors är Östersjöns första Plastic Smart City

© PINA SILVONEN / WWF

Vi uppmanar städer runt om i världen till att minska plastkonsumtionen och avfallet. Nu deltar även Helsingfors. Plastic Smart Cities stödjer och engagerar städer till åtgärder, dialog och utbyte av bästa praxis för att minska användningen av plast och stoppa plastföroreningar. Stadsrörelsen främjar vårt mål om en plastfri natur till år 2030. Det finns 47 Plastic Smart Cities i världen, varav 36 i Asien, tre i Afrika och åtta i Europa.

Ny information om snöleoparder

Indiens första landsomfattande kartläggning av snöleoparder har gett uppmantrande resultat: man uppskattar att det finns 718 snöleoparder i landet. Vi var med i en treårig undersökning där vi installerade över 2 000 viltkameror som samlade in över två miljoner bilder. Bilderna hjälpte forskarna att identifiera snöleoparder med hjälp av de individuella prickarna på deras päls.

Viltkamerorna har tagit många bilder av hotade arter i deras naturliga livsmiljö. Bilderna kan användas för att öka förståelsen för artens individantal och i Indien.

Fadderhörnan

Vår stödjtjänst är öppen hela sommaren

Vi betjänar våra stödjare som vanligt under sommaren. Via oss kan du till exempel göra adressändring, höja faddersumman eller göra ändringar som gäller betalkontot. På wwf.fi/tukijapalvelu kan du också själv uppdatera dina kontaktuppgifter. Kontrollera framförallt din e-postadress för att få våra aktuella faddernyheter.

Vi ringer till en fadder!

Samtalet besvarades av Raija, som i 15 år varit WWF:s Saimenvikarfadder.

Varför valde du att bli just en Saimenvikarfadder? "Min mamma kommer från Saimens stränder och när hon var liten var det en saimenvikare som alltid hoppade från klippan i vattnet när de gick för att simma. Jag deltog som fadder till minnet av min mamma."

Vilken är din favoritplats i naturen och varför? "Vatten, vattendrag och stränder."

Varför tycker du att det är viktigt att stödja naturskyddet? "Om det inte finns någon natur finns det ingenting. I ett skede på 1970-talet var vattendragen i vikarna förorenade. Det är en stor glädje att de nu i stor utsträckning har blivit rengjorda."

Vilken typ av hälsningar skulle du vilja skicka till de andra faddrarna? "Låt oss hålla naturen ren. Jag hoppas att alla skulle lära sig att inte slänga allt vi har."

Stödjarservice

Telefon: 040 192 3112,
vardagar kl. 9–16
E-post: donator@wwf.fi
wwf.fi/kummipalvelu

Address: WWF Finland, stödjarservice,
Fågelviksgatan 10, 00500 Helsingfors

Donationskonto:
FI41 1572 3000 0111 89
BIC (Swift) NDEAFIHH

MobilePay-donationsnummer: 24620

© AKI PERKA SINKOSKI / WWF

© JUSSI RISTONMAA

30 ÅR SOM BESKYDDARE AV LODJUR

För att fira Ilveskeskus 30-årsjubileum grundades Ilves 30v. - Med hjälp av egeninsamlingen Yhdessä ilvesten kanssa stöds skyddet av Finlands enda vilda kattdjur och naturens mångfald. Insamlingsmålet är 5 000 euro.

Ilveskeskus grundare **Jussi Ristonmaas** enorma intresse för lodjur har inte avtagit under årtiondena.

"Ju mer jag fördjupar mig i lodjuret och dess artspecifika beteende, desto mer fascinerande blir den. WWF har under årens lopp understött Ilveskeskus och nu vill vi för vår del ge något tillbaka."

Ur skyddssynpunkt har lodjurets historia visat en stigande trend och på 30 år har lodjursbeståndet femdubblats. Att öka kunskapen och förståelsen är enligt Ristonmaa verkligen viktigt.

"Att leva sida vid sida med stora rovdjur kräver artkännedom och rådgivning. Ilveskeskus ger information och vägledning till exempel när en lo upptäcks i närheten av bosättning."

Stort tack för ert stöd, Ilveskeskus!

© EMMI KARHAHALO / WWF

TA EN TITT I BUTIKEN!

Köp en WWF-t-skjorta

Har du redan en somrig WWF-t-skjorta? T-skjortan med en panda är tillverkad i 100 % ekologisk bomull. Skjortan finns i olika färger för herrar och damer. Välj din favorit!

Genom att köpa en t-skjorta stödjer du också WWF:s värdefulla naturskyddsarbete:

kauppa.wwf.fi

GENOM ATT KÖPA
WWF-PRODUKTER
STÖDER DU VÅRT
ARBETE FÖR NATUREN.